

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Valtakunnallisen liikennejärjestelmä- suunnitelman valmistelu

Liikenne- ja viestintäministeriö 22.11.2019

Uusi strateginen suunnittelutaso pitkäjänteiseen kehittämiseen

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmäsuunnitelma

**Kuntien ja
kaupunkiseutujen**
liikennejärjestelmäsuunnitelmat

Maakunnallinen
liikennejärjestelmäsuunnitelma

Yhteiskunnalliset päämäärät (VNS 8/2018 vp)

Suomen kilpailukyvyn
edistäminen

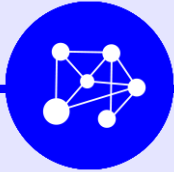

Ilmastonmuutoksen
torjunta

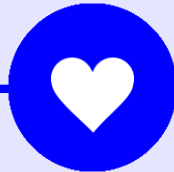
Alueiden elinvoima ja
saavutettavuus

Laissa määritellyt tavoitteet liikennejärjestelmäsunnittelulle

Toimivuus

Liikennejärjestelmä edistää liikkumisen ja kuljetusten toimivuutta

Turvallisuus

Liikennejärjestelmä mahdollistaa turvalliset matka- ja kuljetusketjut

Kestävyys

Liikennejärjestelmä on ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä

Jatkuva ja rullaava prosessi

- Suunnitelma päivitetään jatkossa hallituskausittain. Lisäksi hallituskausien alussa julkisen talouden suunnitelmasta johtuvat tarkistukset.
- Prosessi kehittyy koko ajan esimerkiksi vaikutusten arvioinnin menetelmien kehittyessä.
- Luodaan menettelyjä suunnitelman toteutumisen seurantaan ja jatkuvaan vuorovaikutteiseen liikennejärjestelmätyöhön kaikilla tasoilla.

Parlamentaarinen ohjausryhmä

Puheenjohtaja

liikenne- ja viestintäministeri Sanna Marin

**Jäsen kaikista eduskuntaryhmistä,
pysyvät asiantuntijat**

Tehtävät

- linjaa ja priorisoi suunnitelman tavoitteet
- ohjaa suunnitelman ja sen toimenpideohjelman valmistelua linjaamiensa tavoitteiden ja vaikutusten arvioinnin pohjalta
- linjaa suunnitelmaluonnoksen sisällön ennen sen käsittelyä eduskunnassa selontekona

Yhteistyöryhmä

Puheenjohtaja ylijohtaja Sabina Lindström

Jäsenet ministeriöistä, virastoista, maakuntien liitoista, Kuntaliitto, suuret kaupunkiseudut, muut kunnat

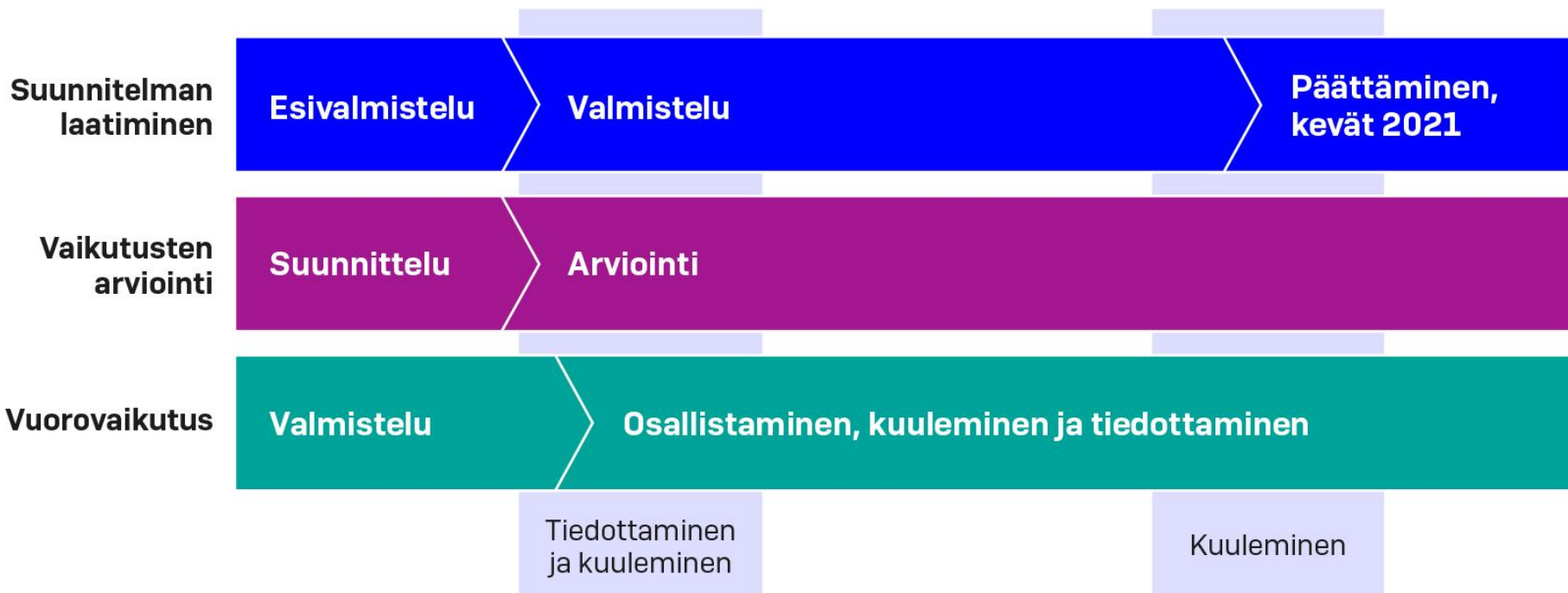
Pysyvät asiantuntijat (vaikutusten arviointi)

Sihteeristö sama molemmissa työryhmissä (LVM, Liikenne- ja viestintävirasto, Väylävirasto)

Tehtävät

- varmistaa vuorovaikutus ja yhteistyö sidosryhmien kanssa.
- varmistaa valtakunnallisen ja alueellisen liikennejärjestelmäsuunnittelun vuorovaikutus erityisesti tuomalla alueellista tietoa asiakastarpeista valtakunnalliseen suunnitteluun
- osallistua suunnitelman sisällön valmisteluun
- koordinoida suunnitelman valmistelua muiden valtakunnallisten suunnitelmien kanssa

Suunnittelun osa-alueet ja vaiheet

Suunnitelman laatimisen vaiheistus

1. Esivalmistelu

- Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset
- Tausta-aineiston kokoaminen
- Suunnitelman tavoitteita koskevien vaihtoehtojen valmistelu

2. Suunnitelman valmistelu

- Linjaukset päämääristä, suunnitelman tavoitteista ja resurssirajoitteesta (taloudellisesta raamista)
- Suunnitelmaluonnokset ja niiden vaikutusten arviointi
- Rahoitusohjelman valmistelu
- Suunnitelmaluonnoksen kokoaminen lausunto-kierrosta varten

3. Suunnitelmasta päättäminen

- Parlamentaarinen ohjausryhmä
- Selonteko eduskunnalle
- Valtioneuvoston päätös (suunnitelma valmis)

Suunnitelma vuorovaikutuksesta

Vuorovaikutuksen valmistelu

- Keskustelut ELY-keskusten, maakuntien liittojen ja kuntien kanssa
- Tilannekatsauksia ja keskusteluja esivalmisteluvaiheen aikana eri sidosryhmien kanssa

Vuorovaikutus suunnittelun aikana

- **Valmistelun käynnistystilaisuus 17.6.2019**
- Teemakohtaisia tilaisuuksia
- Keskustelut mm. kuntien ja kaupunkiseutujen kanssa
- Keskustelut elinkeinoelämän toimijoiden kanssa
- Valtakunnallisia kuulemistilaisuuksia
- Suunnitelmaluonnos ja arviointiselostus lausunnoille
- Eduskuntakäsittely

Elinkeinoelämän kuulemiset (Väylävirasto), alueellinen liikennejärjestelmätyö, olemassa olevat yhteistyöryhmät, verkostot ja neuvottelukunnat

Yhteensovittaminen muun valmistelun kanssa

Liikenne- ja viestintäministeriö varmistaa suunnitelman yhteensovittaminen muihin valtakunnallisiin suunnitelmiin, erityisesti:

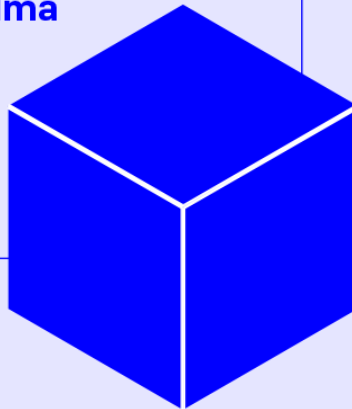
- Kansallinen ilmastopolitiikka
- Aluekehittämispäätös
- Kaupunkipolitiikka ja sopimusten valmistelu
- Julkisen talouden suunnitelma

Liikennejärjestelmän kokonaiskuva

Liikennejärjestelmä

Liikenneverkot

- Maantiet, yksityistiet, kadut, radat, vesiväylät, satamat, lentoasemat
- Kunnossapito ja kehittäminen

Liikkumisen ja kuljettamisen palvelut asiakkaille

- Henkilö- ja tavaraliikenne
- Joukkoliikenne
- Kävely ja pyöräily
- Liikkumisen palvelut
- Liikennevälineet
- Info- ja maksujärjestelmät

Liikennejärjestelmän tukitoimet

- Liikenteen ohjaus ja hallinta
- Liikenteen palvelut
- Viestintä- ja sähköverkot
- Käyttövoimien jakeluverkko
- Tieto

Mitä suunnitelmassa voitaisiin käsitellä?

- Väyläverkon kehittämisen kokonaiskuva ja valtakunnallisia kriteereitä, joilla voitaisiin ohjata hankkeiden suunnittelua, rakentamista sekä rahoittamista.
- Perusväylänpidon toimien suuntaamista ja priorisointia. Pääväyläasetuksen muutostarpeiden arviointia.
- Julkisen henkilöliikenteen, kävelyn, pyöräilyn ja liikkumispalveluiden kehittämisen painopisteitä.
- Liikenteen päästövähennystavoitteen saavuttamista edistäviä toimenpiteitä.
- Tiedon hyödyntämisen edistämistä.
- Myös kuntien ja kaupunkiseutujen toimenpiteitä, jotka toteuttavat suunnitelman tavoitteita.

Valtion rahoitusohjelma

- Talousarviorahoituksen lisäksi suunnitelmaan sisältyvä rahoitusohjelma voi koostua talousarvion ulkopuolisesta rahoituksesta.
- Rahoitusohjelman sisällöstä päättää parlamentaarinen ohjausryhmä valmistelun edetessä.

Suunnitelman sisältämät kokonaisuudet

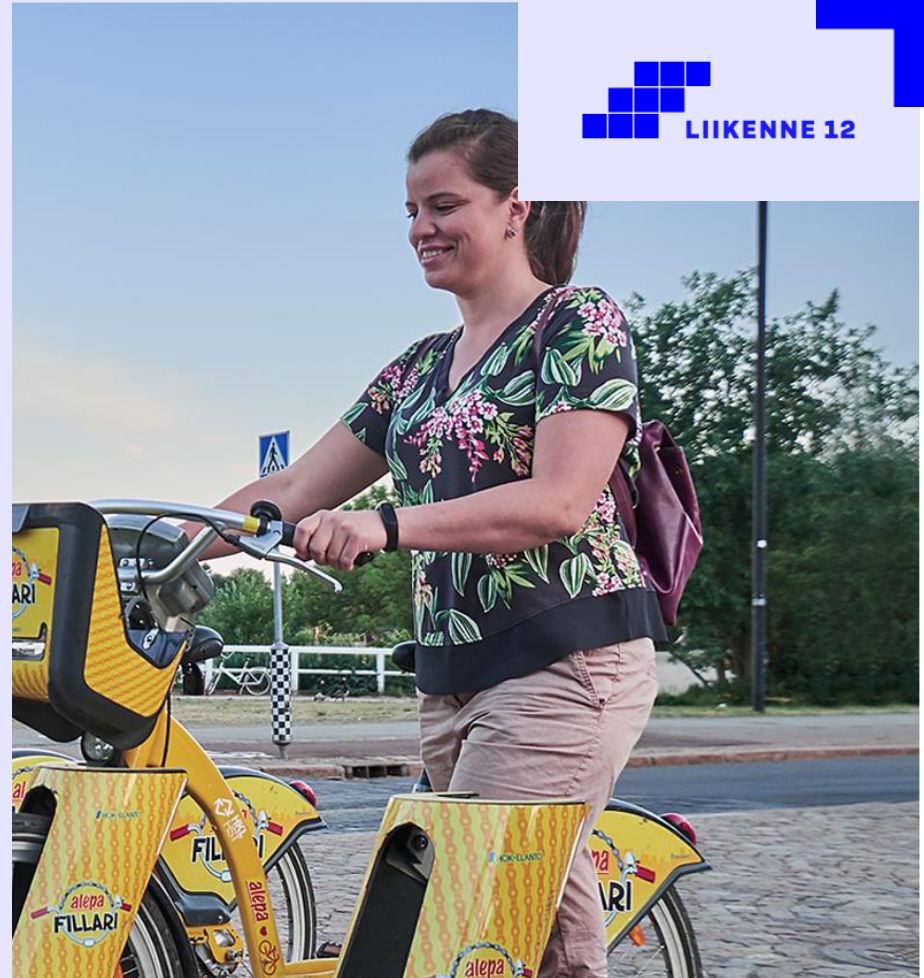
1. Liikennejärjestelmän nykytila ja toimintaympäristön muutokset
2. Liikennejärjestelmän yhteiskunnalliset päämäärät ja suunnitelman tavoitteet
3. Toimenpideohjelma (valtio ja kunnat)
4. Valtion rahoitusohjelma
5. Yhteenvedo vaikutusten arvioinnista
6. Suunnitelman seuranta ja jatkuvan valtakunnallisen liikennejärjestelmätyön organisointi
7. Evästyksiä seuraavalla suunnittelukierrokselle

Vaikutusten arviointi

Miksi arviointia tehdään?

1. Parantaa suunnittelua
2. Edistää tietoon pohjautuvaa päätöksentekoa
3. Kannustaa yhteistyöhön ja yhdessä oppimiseen

Vaikutusten arvioinnin lainsäädäntöpohja

LAINSÄÄDÄNTÖ

Laki liikennejärjestelmästä
ja maanteistä (503/2005)

Laki viranomaisten
suunnitelmien ja ohjelmien
ympäristövaikutusten
arvioinnista (200/2005)

- **Toimivuus:** Liikkumisen ja kuljetusten toimivuus
- **Turvallisuus:** Turvalliset matka- ja kuljetusketjut
- **Kestävyys:** Ekologinen, sosiaalinen ja taloudellinen kestävyys

- Ihmisten terveys, elinolot ja viihtyvyys
- Yhdyskuntarakenne, rakennettu ympäristö, maisema, kaupunkikuva ja kulttuuriperintö
- Maaperä, vedet, ilma, ilmasto, luonnon monimuotoisuus
- Luonnonvarojen hyödyntäminen

Vaikutusten arvioinnin viisi osa-alueetta

LAINSÄÄDÄNTÖ

Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005)

Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (200/2005)

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso

Taloudellinen kestävyys

Ekologinen kestävyys

Sosiaalinen kestävyys

Liikennejärjestelmän turvallisuus

Liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutusten arvioinnin kokonaiskuva

ARVIOITAVAT VAIKUTUKSET

Saavutettavuus sekä matkojen ja kuljetusten palvelutaso

Suomen kansainvälinen saavutettavuus

Alueiden välinen saavutettavuus

Kaupunkiseutujen ja alueiden sisäinen saavutettavuus

Kuljetusten palvelutaso ja käyttäjähöydyt

Matkojen palvelutaso ja käyttäjähöydyt

Taloudellinen kestävyys

Yhteiskunta-taloudellinen tehokkuus

Julkis-taloudelliset vaikutukset

Taloudellisen kasvun edellytykset

Ekologinen kestävyys

Liikennejärjestelmän ilmastovaikutukset

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen

Liikenteen päästöille, melulle ja tärinälle altistuminen

Yhdyskuntarakenteen kestävyys

Luonnon monimuotoisuus

Luonnonvarojen käyttö, materiaali-tehokkuus

Vesiin ja maaperään kohdistuvat riskit

Sosiaalinen kestävyys

Liikkumisen mahdollisuudet

Aluerakenne ja alueiden kehitysedellytykset

Elinolot, rakennettu ympäristö ja maisema

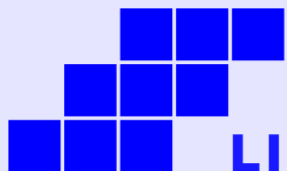
Liikennejärjestelmän turvallisuus

Tieliikenteen turvallisuus

Liikkumisympäristöjen turvallisuus

Rautatieliikenteen, merenkulun ja ilmailun turvallisuus

Liikenteen tietoturvallisuus

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LVW LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

